



کلیات بهداشت حرفه ای

برنامه های عملیاتی و اجرایی در نظام شبکه

تعریف سلامت

سلامت عبارتست از برخورداری از آسایش کامل
جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی و نه فقط
نداشتن بیماری و نقص عضو
همراه با زندگی در زیست کره پایدار

اهمیت موضوع

- ▶ گزارش سازمان بین المللی کار حاکی است که هر ۱۵ ثانیه یک نفر و جمعاً سالانه حدود ۲/۳ میلیون نفر در اثر حوادث و بیماری های شغلی جان خود را از دست می دهند، اما شمار قربانیان به علت روند ضعیف گزارش دهی و نظام های محدود جمع آوری آمار در بسیاری از کشورها، به مراتب بیشتر از این میزان است.
- ▶ گزارش سازمان مذکور حاکی است که مواد خطرناک سالانه باعث مرگ حدود ۴۴۰ هزار کارگر می شود. در این بین فقط پنبه نسوز سالانه عامل جان باختن حدود ۱۰۰ هزار کارگر در جهان است.
- ▶ طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی سالیانه ۶۸ تا ۱۵۷ میلیون نفر به بیماری های شغلی مبتلا می شوند که در حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد مبتلا به بیماری های مزمن و حدود ۱۰ درصد دچار ناتوانی های دائمی شده و حدود ۰/۵ تا ۱ درصد نیز فوت می کنند.

اهمیت موضوع

► کری شغلی، کمر درد، درماتیت های پوستی، آسم شغلی و بیماری های ریوی مانند آذبستوزیس و سیلیکوزیس و سرطانها از جمله سرطان پوست، ریه و مثانه نمونه های شایعی از بیماری های شغلی و مرتبط با شغل در ایران محسوب می شوند.

نکته:

با شناسایی عوامل خطر در محیط های کاری و اصلاح آنها، وانجام معاینات قبل و بعد استخدام می-توان از بروز بسیاری از بیماری های شغلی و صدمات ناشی از آن جلوگیری کرد.

اهمیت موضوع

- ✓ در ایران سرطان سومین علت مرگ و میر محسوب می شود.
- ✓ بیش از ۱۲ نوع سرطان در ارتباط با عوامل محیطی و شغلی گزارش شده است.
- ✓ فاکتورهای محیطی نظیر آلودگی هوا مسئول حدود ۲٪ از سرطانها می باشند.
- ✓ فاکتورهای شغلی مسئول تقریباً ۱۰ - ۵٪ تمامی سرطانها هستند.
- ✓ سرطان های شغلی ۴ تا ۵ درصد از سرطانهای شایع را تشکیل می دهند.
- ✓ عوارض جهش های ژنی در نسلهای بعد بروز می کند.
- ✓ بیماریهای مزمن ریوی غیر قابل برگشت و ناتوان کننده اند.
- ✓ فیبروز های ریوی دارای دوره های کمون بلند مدت تا ۴۰ سال نیز می باشند.

تعاریف

سرطان:

نقص در مکانیزمهای تنظیم کننده رشد طبیعی و تکثیر و مرگ سلول است. سلولهای سرطانی قابلیت تهاجم به بافتهای مجاور و در نهایت گسترش به مناطق دیگر بدن را دارند.

فیروز ریوی:

فیروز ریوی وضعیتی است که توسط سلول های دفاعی ایجاد می شود. این سلول ها در حالت طبیعی دفاع از بدن را در برابر عفونتهای خارجی به عهده دارند ولی در فیروز ریوی همین سلولها التهاب ، آسیب بافتی و التیام حاصل از آن را ایجاد می کنند.

موتاسیون:

یک تغییر ژنتیکی است که بعضی از صفات ژنی را تغییر داده و در نسلهای بعد بروز می کند.

وضعیت سرطان در استان

▶ سرطان پوست ۱۱.۹٪ از کل سرطانهای مردان یزدی بوده و بدین ترتیب رده اول سرطانهای را در مردان به خود اختصاص داده است.

▶ سرطان پروستات ۱۱.۲٪ از کل سرطان های مردان یزدی بوده و بدین ترتیب رده دوم بروز سرطان ها را در مردان به خود اختصاص داده است .

▶ سرطان مثانه ۱۰.۱٪ از کل سرطان های مردان یزدی بوده و بدین ترتیب رده سوم بروز سرطان ها را در مردان به خود اختصاص داده است .

تقسیم بندی کارگاهها از نظر درجه ریسک بهداشتی

۱- کارگاههای درجه ریسک یک

۲- کارگاههای درجه ریسک دو

۳- کارگاههای دارای درجه ریسک ۳

عوامل زیان آور محیط کار

✓ عوامل فیزیکی

صدا - ارتعاش - پرتوها - گرما - سرما - رطوبت - روشنائی و.....

✓ عوامل شیمیایی

گردوغبارها - گازها و بخارات - فیوم ها - دودها

✓ عوامل ارگونومیکی

وضعیت نامناسب بدن در حین کار - ابزار کار - حمل بار

✓ عوامل بیولوژیک

باکتریها - ویروسها - قارچها - ریکتزیاها

✓ عوامل روانی

امنیت شغلی - استرس شغلی - روابط کارگر و کارفرما

عوامل فیزیکی محیط کار

صدا:

اگر فرد در فاصله یک متری از گوینده قرار گیرد و نتواند صحبت معمولی طرف مقابل را بشنود در یک محیط پرسروصدا قرار گرفته است.

عوارض ناشی از سرو صدا :

▶ کاهش شنوایی و در تماسهای طولانی مدت ایجاد سنگینی گوش

▶ بالا رفتن فشار خون و ضربان قلب

▶ ناراحتی های روانی مانند اثر بر خواب و روابط اجتماعی

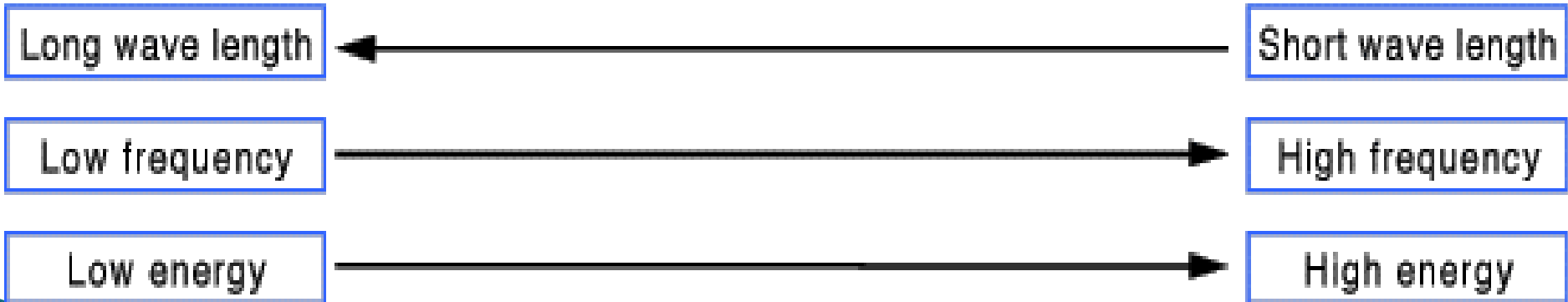
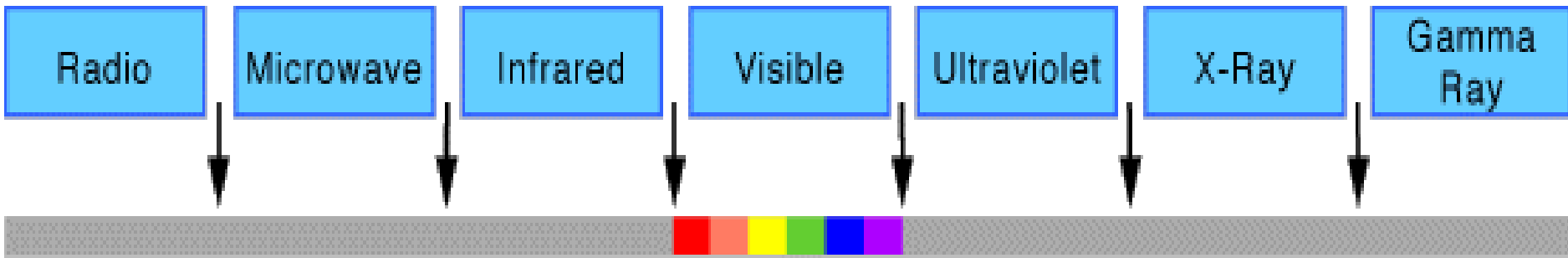
▶ اثرات واختلالات روانی - هیجان - تحریک پذیری

▶ کاهش راندمان کاری

▶ افزایش ریسک حوادث

عوامل فیزیکی محیط کار

پرتوها و امواج الکترومغناطیس



عوامل شیمیایی محیط کار

- ▶ **گرد و غبار:** ذرات نامنظمی که در اثر خرد شدن ، شکسته شدن وسایش مواد آلی یا معدنی در فرآیندهای مکانیکی یا طبیعی تولید می شوند و قطر آئرودینامیک آنها بین ۱ تا ۱۰۰ میکرون می باشد.
- ▶ **فیوم:** ذرات فلزی جامد که از سطح فلز مذاب خارج شده و در هوا منتشر می شوند و اندازه ای کمتر از یک میکرون دارند .
- ▶ **دود:** آئروسولهای مرئی که حاصل احتراق ناقص مواد آلی همچون چوب، روغن ، چربی ، بافتهای حیوانی، لاستیک و... می باشند و دارای قطر ۰/۱ تا ۱ میکرون می باشند.
- ▶ **مه:** ذرات و قطرات ریز مایع که در اثر تراکم بخار آب و سایر مایعات در شرایط خاص فیزیکی دما و فشار تولید می گردد و اندازه شان ۱ تا ۲۰۰ میکرون میباشد.
- ▶ **الیاف:** ذراتی که طولشان بیش از عرضشان (طول سه برابر عرض) می باشد.

ورود سموم و آلاینده های شیمیایی به بدن

Routes of Entry



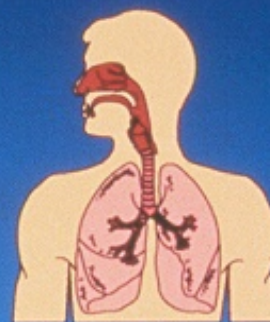
Eyes



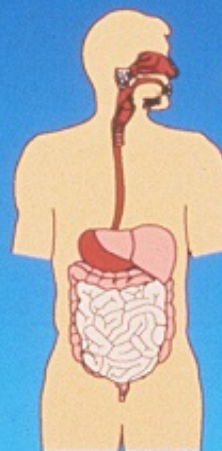
Skin



Lungs



Oral



تقسیم بندی آلاینده ها بر مبنای اثرات فیزیولوژیک

- ▶ مواد التهاب آور و محرک (آمونیاک ، اسید کرومیک)
- ▶ مواد خفگی آور (دی اکسید و مونواکسید کربن)
- ▶ مواد بیهوشی آور و مخدر (هیدروکربنها)
- ▶ سموم سیستمیک (بنزن ، فلزات سنگین و شبه فلزات)
- ▶ مواد فیروز دهنده (سیلیس ، آزبست)
- ▶ مواد آلرژن (گرده گیاه)

عوامل ارگونومیک

ارگونومی چیست؟

▶ ارگونومی دانشی است که به رابطه میان انسان ، ماشین و محیط پیرامون او می پردازد و طراحی وسایل و دستگاههای مورد استفاده را به گونه ای پیشنهاد می کند که راحتی ، دسترسی ، ایمنی و بازدهی را بالا برده و دشواری ، خطر ، خستگی و هزینه ها را کاهش می دهد.

▶ وضعیت بدن در حین کار

▶ ابزار کار

▶ حمل دستی بار

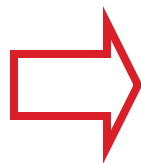
حمل صحیح بار



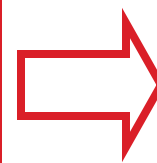
قبل از بلند کردن بار
در مورد نحوه بلند
کردن و جابجایی آن
فکر کنید.



نزدیک به
بار بایستید.



زانوهایتان را خم
کنید
(نه کمرتان را)



اجازه دهید
نیروی
پاهایتان، بار
را بلند کند.



برای بلند کردن اشیاء
سنگین یا اشیائی که
شکل نامناسب دارند
درخواست کمک
کنید.



از تجهیزات
موجود برای
بلند کردن و
جابجایی بار
استفاده کنید.

عوامل روانی محیط کار

▶ استرس واژه‌ای است در اصل به معنی فشار و نیرو

▶ در جهان فیزیکی هر گاه فشاری بر چیزی وارد شود کنشی بر آن وارد می‌کند، ثبات اجزای درونی آن را بر هم می‌زند و تنشی در آن پدید می‌آورد و بر می‌آشوبد و سرانجام آن شی را به واکنش می‌اندازد.



استرس شغلی

- ▶ استرس شغلی یعنی جمع شدن عامل‌های استرس‌زا در محیط کار که بیشتر افراد نسبت به استرس‌زا بودن آن اتفاق نظر دارند.
- ▶ استرس شغلی یعنی کنش متقابل بین شرایط کار و ویژگی‌های فردی شاغل و فشارهای کاری بیش از توان کارگر

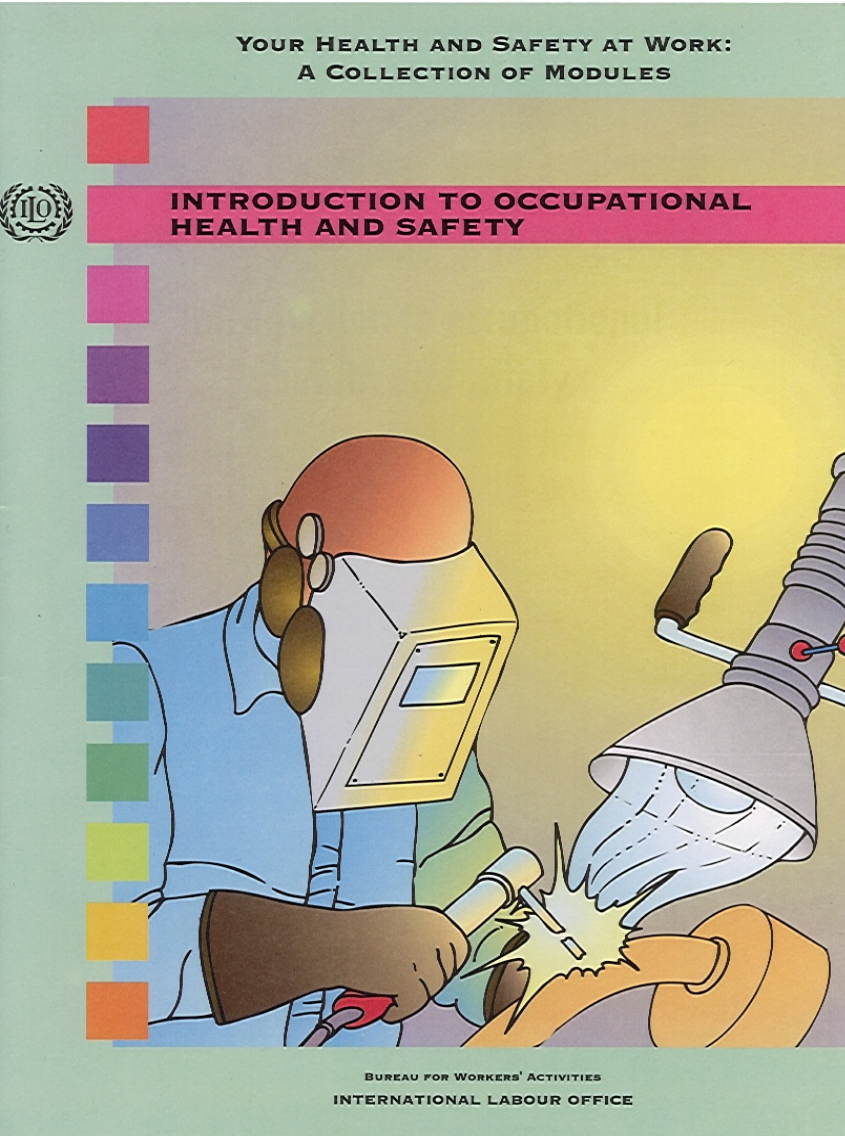


اقدامات کنترلی عوامل زیان آور محیط کار

▶ کنترل فنی مهندسی

▶ کنترلی مدیریتی

▶ حفاظت فردی



اقدامات کنترلی فنی مهندسی



- ▶ طراحی و جانمایی مناسب
- ▶ حذف یا کاهش آلاینده در محل تولید (متوقف کردن فرایند، جایگزینی مواد، تغییر فرایند)
- ▶ جلوگیری از انتشار آلاینده
- ▶ جداسازی (سیستمهای بسته، محصور کردن، دیواره های جداکننده، فاصله و زمان)
- ▶ تهویه (عمومی و موضعی)
- ▶ استفاده از روشهای تر
- ▶ نظافت کارگاه، انبار کردن و برچسب گذاری

کنترل مدیریتی و حفاظت فردی



▶ روش انجام کار

▶ آموزش

▶ کاهش زمان کار

▶ بهداشت فردی

▶ وسایل حفاظت فردی

▶ مراقبتهای بهداشتی



اصول پیشگیری در محیط کار

آموزش

تهویه محیط کار

جدا سازی

جایگزینی

بهداشت
محیط کار

بهداشت
فردی

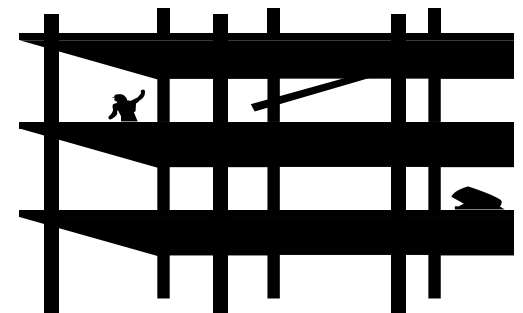
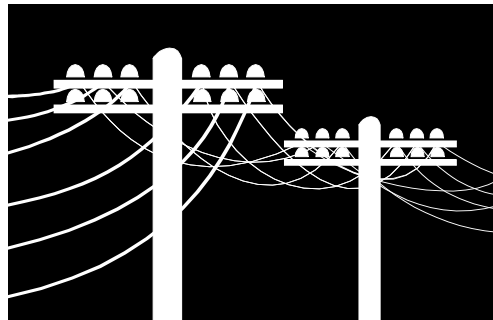
وسایل حفاظتی

مراقبتهای
پزشکی

ایمنی SAFETY

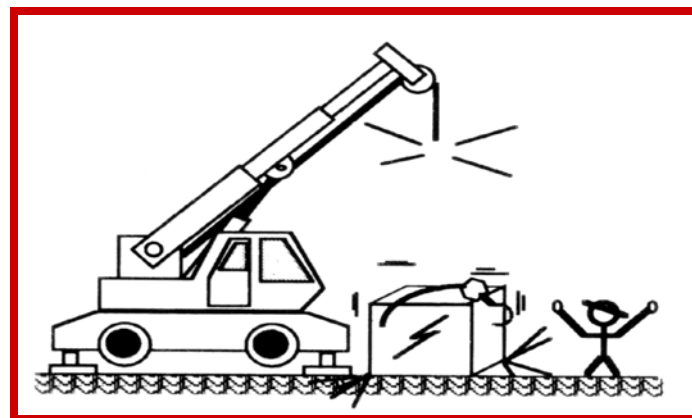
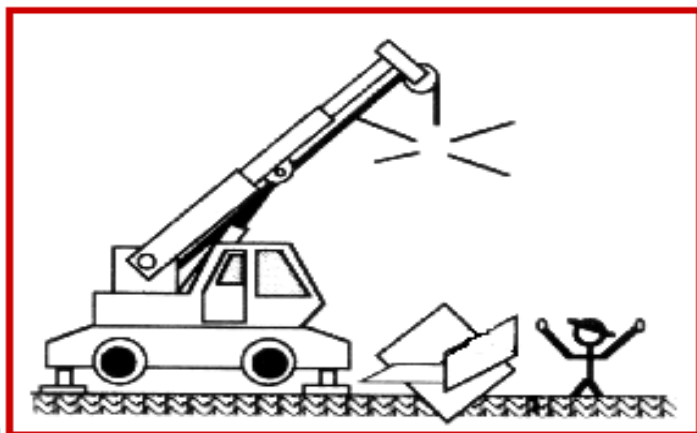
خطر بالقوه HAZARD

به منبع یا وضعیتی گفته می شود که دارای پتانسیل آسیب به شکل جراحات انسانی یا بیماری ،خرابی اموال و تخریب محیط کار یا ترکیبی از این موارد باشد.



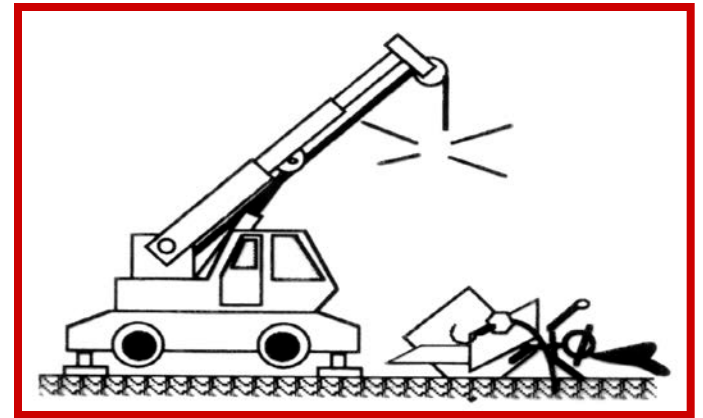
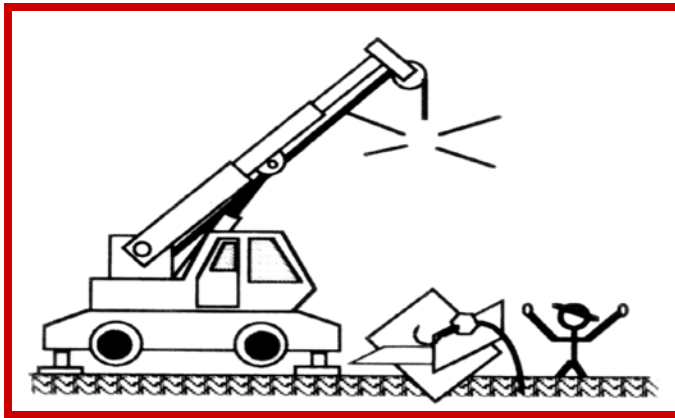
رویداد INCIDENT

عبارت است از یک رخداد یا اتفاقی که منجر به یک **حادثه** می شود و یا پتانسیل منجر شدن به حادثه را دارد.



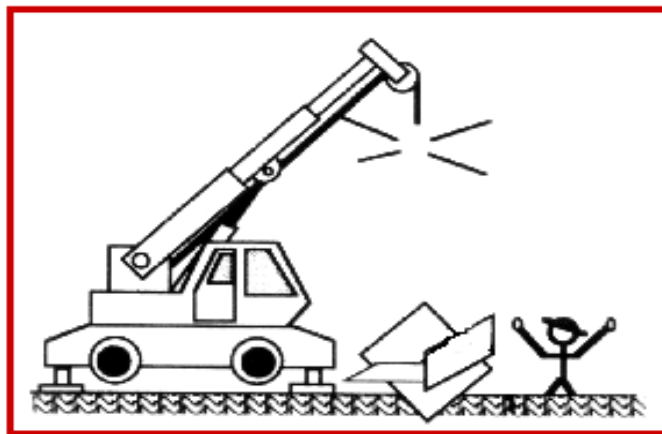
حادثه ACCIDENT

حادثه عبارت است از یک اتفاق یا رویداد ناخواسته که ممکن است به مرگ، بیماری، جراحت، صدمه و یا سایر خسارات (loss) منجر شود.



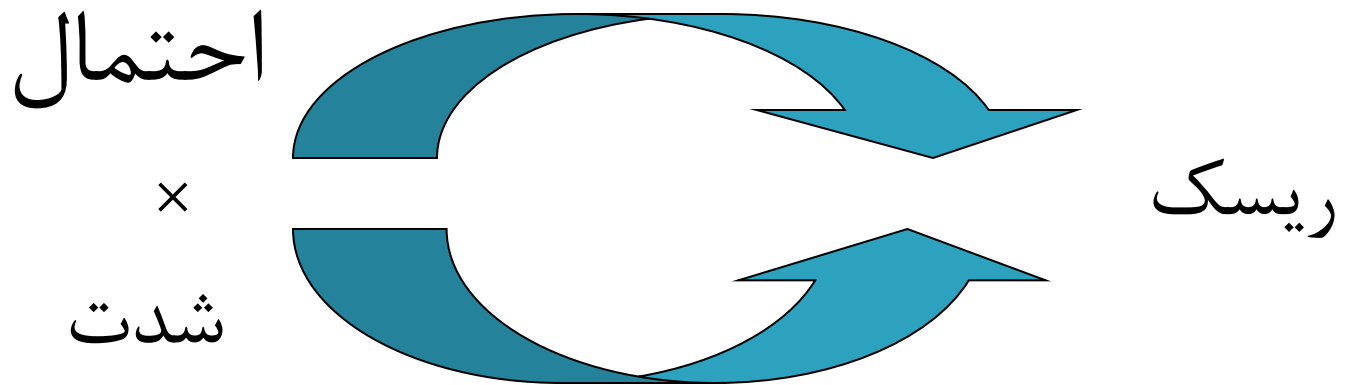
شبه حادثه NEAR MISS

به اتفاقی که در آن هیچگونه
بیماری، جراحت، خرابی و یا زیانی حادث
نشده باشد شبه حادثه گفته می شود.



ریسک RISK

عبارت است از حاصلضرب احتمال و شدت یک رویداد



ایمنی SAFETY

رهایی از ریسک غیر قابل قبول (منجر به آسیب) را ایمنی میگویند.

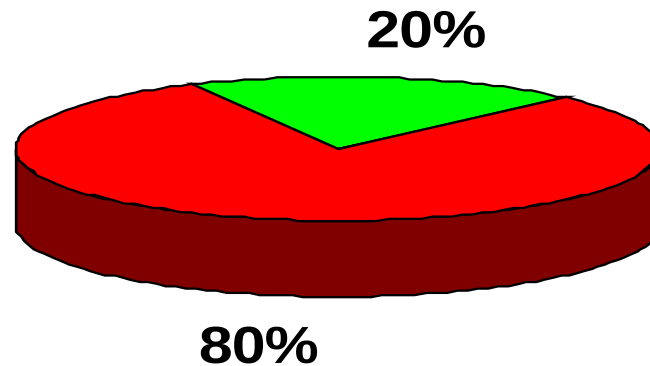


عوامل موثر در بروز حوادث

- ✓ عوامل مدیریتی
- ✓ عوامل فیزیکی
- ✓ عوامل شیمیایی
- ✓ عوامل بیولوژیکی
- ✓ ابزار و تجهیزات
- ✓ عوامل انسانی
- ✓ عوامل ارگونومیک

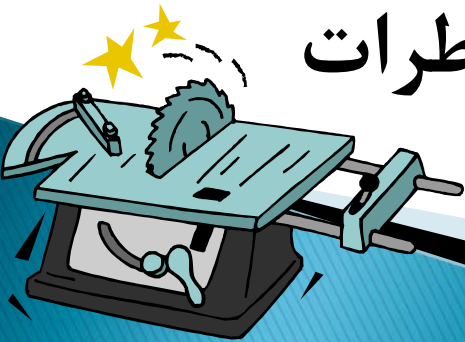
بی تجربگی = حادثه

▶ کارگرانی که در انجام کارهای جدید کمتر از ۱۲ ماه تجربه دارند عامل ایجاد ۸۰٪ حوادث هستند.



بیشترین دلایل رخداد حوادث؟

- شرایط خطرناک عامل رخداد ۳٪ حوادث در محیط کار هستند.
- رفتارها و اعمال غیر ایمن ۹۵٪ علت حوادث ناشی از کار می باشند.
- اعمال کنترل نشده و اصطلاحاً “خدا خواسته” ۲٪ علت حوادث را شامل می شوند.
- مدیریت هر سازمانی می تواند ۹۸٪ مخاطرات را کنترل نماید.



سازمان های متولی ایمنی و بهداشت حرفه ای در کشور

وزارت کار و امور اجتماعی: براساس ماده ۸۵ قانون کار وزارت کار مسئول حفاظت و ایمنی در محیط کار (حفاظت فنی و ایمنی، بازرسی کار)
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی: براساس ماده ۸۵ قانون کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عهده دار بهداشت و درمان کارگران گردیده است

(پیشگیری از بیماریهای حرفه ای و تامین بهداشت کار، محیط کار و کارگر)
سازمان تامین اجتماعی: با توجه به قانون، تامین اجتماعی عهده دار بیمه و تعاون کلیه کارگران در موارد زیر است

حوادث ناشی از کار و بیماریهای شغلی
حوادث و بیماریهای غیر شغلی، ازدواج، بارداری و زایمان
از کارافتادگی، بازنشستگی

قوانین ومقررات

- ▶ الف : قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
- ▶ بند ۲ ماده ۱ : تامین بهداشت عمومی ، ارتقاء سطح آن
- ▶ از طریق اجرای برنامه های بهداشتی خصوصا “ در زمینه بهداشت محیط ، مبارزه با بیماریها ، بهداشت خانواده ومدارس ، آموزش بهداشت عمومی ، بهداشت کار وشاغلین با تاکید بر اولویت مراقبت های بهداشتی اولیه با همکاری و هماهنگی دستگاههای ذیربط

قوانین و مقررات

ب : قانون کار

○ ماده ۸۵: برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعملهایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تامین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت جلوگیری از بیماریهای حرفه ای و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار تدوین می شود، برای کلیه کارگاهها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

○ ماده ۹۱: کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشت فردی و اجرای دستورالعملهای مربوطه کارگاه می باشند.

قوانین ومقررات

ماده ۹۲:

▶ کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یکبار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایشات لازم به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوطه ضبط نمایند.

تبصره ۱ ماده ۹۲ :

▶ چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند.

برنامه های بهداشت حرفه ای

- ▶ بازرسی بهداشت حرفه ای
- ▶ برنامه ارگونومی
- ▶ برنامه کاهش مواجهه با سیلیس
- ▶ برنامه کاهش مواجهه با سرب
- ▶ برنامه مقابله با صدا
- ▶ برنامه بهداشت کشاورزی
- ▶ برنامه بهداشت قالببافان
- ▶ برنامه بهداشت معادن
- ▶ برنامه بهداشت پرتوکاران
- ▶ شرکتهای خصوصی بهداشت حرفه ای
- ▶ تشکیلات بهداشت حرفه ای
- ▶ کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار
- ▶ بهداشت بیمارستانها
- ▶ بهداشت حرفه ای مشاغل غیر رسمی و خویش فرما

- ▶ معاینات سلامت شغلی
- ▶ برنامه حذف آزبست
- ▶ برنامه حذف جیوه
- ▶ مشاغل سخت و زیان آور
- ▶ برنامه بهبود روشنائی محیط کار
- ▶ برنامه سلامت عوامل اجرایی پسماند
- ▶ بهداشت کارگران ساختمانی
- ▶ بهداشت زندانیان شاغل
- ▶ مدیریت حوادث شیمیایی
- ▶ شرایط جوی محیط کار
- ▶ سامانه بازرسی (سامح)

آشنایی با مشاغل سخت و زیان آور



مشاغل سخت و زیان آور

موضوع ماده ۵۲ قانون کار ▪

- قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

ماده ۵۲ قانون کار

▶ در کارهای سخت و زیان آور و زیر زمینی، ساعات کار نباید از شش ساعت در روز و ۳۶ ساعت در هفته تجاوز نماید.

تبصره- کارهای سخت و زیان آور و زیر زمینی به موجب آئین نامه ای خواهد بود که توسط شورای عالی حفاظت فنی تهیه و به تصویب وزیرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون

کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل **فیزیکی**، **شیمیایی**، **مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار**، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون

کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون

کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون

▶ افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

▶ در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون

تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

مشاغل گروه الف

مشاغلی هستند که می توان با بکارگیری
تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی مناسب
توسط کارفرما سختی و زیان آوری آنها را حذف
نمود.

مشاغل گروه ب

مشاغلی که ماهیتاً سخت و زیان آور بوده و با
بکارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر
فنی توسط کارفرما، تنها می توان این صفت را
تعدیل نمود.

فرایند بررسی و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور

تعیین سخت و زیان آور بودن مشاغل و نوع آن حسب درخواست

▶ با بررسی سوابق

▶ انجام بازدید

▶ بررسی شرایط کار

توسط کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت و بازرسان
کار وزارت کار و با تأیید توسط کمیته های بدوی و تجدید نظر
استانی انجام میگیرد.

فرایند بررسی و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور

تبصره: در موارد مشمول بند الف ماده ۱ این آیین نامه که استاندارد حدود تماس شغلی عوامل بیماری زا و سخت و زیان آور وجود دارد، اتخاذ تصمیم قطعی در کمیته ها مستلزم اندازه گیری و اظهار نظر کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا سایر مراکز دارای مجوز از وزارت خانه یاد شده است.

وظیفه کارفرمایان دارای مشاغل سخت و زیان آور

کارفرمایان کارگاه های دایر از تاریخ تصویب آیین نامه که تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان آور شناخته شده یا میشود مکلفند ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و زیان آوری مشاغل موضوع بند "الف" ماده (۱) را حذف و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی موضوع ماده (۸) این آیین نامه برای بررسی و تایید گزارش نمایند .

ماده ۸: کمیته های استانی

► بمنظور تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور بر اساس ضوابط و سیاستگذاری های شورای عالی حفاظت فنی و مقررات مربوط، کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی هر کدام با پنج عضو اصلی و پنج عضو علی البدل برای مدت سه سال منصوب میشود و انتصاب مجدد آنها بلامانع است.

کمیته بدوی شامل:

- ۱- معاون روابط کار اداره کل تعاون کار و رفاه اجتماعی و یا نماینده وی بعنوان رئیس جلسه
- ۲- معاون امور بیمه ای اداره کل تامین اجتماعی یا نماینده وی
- ۳- کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی ذیربط
- ۴- نماینده کارگران با معرفی تشکل حائز اکثریت
- ۵- نماینده کار فرمایان با معرفی کانون کارفرمائی استان

کمیته تجدید نظر:

- ۱-مدیر کل تعاون کار و رفاه اجتماعی بعنوان رئیس
- ۲-مدیر کل تامین اجتماعی
- ۳-معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی مربوط
- ۴-نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت
- ۵-نماینده کارفرمایان با معرفی کانون استان

شرح وظائف کمیته ها:

- ۱- بررسی ، تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور
- ۲- رسیدگی به موارد اصلاح مشاغلی که از سخت و زیان آور خارج شده اند.
- ۳- اجرای سیاستها و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی
- ۴- در خصوص کمیته تجدید نظر، رسیدگی به اعتراضات به آراء کمیته ها بدوی

فلوچارت رسیدگی به درخواستها

ارسال نامه از اداره کار به ازای هر فرد به مرکز بهداشت شهرستان

ارجاع به ناظر ستادی از طرف مسئول واحد بهداشت حرفه ای

بررسی درخواست توسط ناظر و تقسیم بین بازرسان ذیربط و همچنین دادن مشورت با بازرسان

بازدید کارشناس از محل کار یا محل های کار متقاضی و بررسی سوابق و مستندات و نتایج اندازه گیری ها

تهیه نامه اظهار نظر توسط کارشناس بررسی کننده آخرین شغل و ارجاع به ناظر ستادی و مرتبط کردن به نامه وصولی

تکمیل نامه اظهار نظر توسط بازرسی سایر ردیفها در صورت موضوعیت از طریق هماهنگی ناظرین ستاد

بررسی اظهار نظر توسط ناظر یا ناظرین و نهائی شدن اظهار نظر و ارجاع به کارشناس مسئول از طرف ناظر یا ناظرین

بررسی نامه توسط مسئول واحد و ارجاع برای امضاء

ارسال نامه به شبکه دولت برای ارسال به اداره کار

بررسی مشاغل در کارگاههای تعطیل

کارگاههای تعطیل و صرفا دارای
سوابق اظهار نظر مشاغل سخت
وزیان آور

کارگاههای تعطیل و دارای سوابق
با(اندازه گیری، بازرسی و اظهار نظر
مشاغل سخت و زیان آور)

کارگاههای تعطیل و دارای سوابق
بازرسی و اندازه گیری بدون سابق
بررسی مشاغل سخت و زیان آور

کارگاههای تعطیل و فقاد هر گونه سابقه
قابل استناد(عناوین شغلی مورد
درخواست مشخص)

کارگاههای تعطیل و بدون هر گونه
سابقه قابل استناد(عناوین شغلی
نامشخص و کلی)

نحوه اعلام نظر مشاغل سخت و زیان آور تعطیل

- ▶ اعلام تعطیل بودن مشاغل مورد بررسی
- ▶ اعلام دقیق عنوان شغلی (عنوان اعلامی در فرم شماره یک و یا شغل واقعی بر اساس مستندات) در متن نامه
- مثال: **فرم درخواست: کارگر ساده** **مستندات: بافنده**
- ▶ اعلام مستندات اندازه گیری در صورت دسترسی
- ▶ درج استنادات قانونی اظهار نظر کارگاههای تعطیل با هماهنگی اداره کار
- مثال: به استناد مصوبه شماره مورخه شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار / به استناد رای شماره دیوان عدالت اداری
- ▶ مشاغل گروه ب نیاز به مستندات اندازه گیری ندارد.

استناد به نتایج اندازه گیری

- ▶ بررسی اعتبار نتایج اندازه گیری
- ▶ بررسی صحت نتایج اندازه گیری
- ▶ استخراج میزان مواجهه شاغل با عوامل زیان آور
- ▶ استخراج استاندارد (OEL) عامل زیان آور از کتاب حدود مجاز
- ▶ درج دقیق وضعیت مواجهه و TLV در متن اظهار نظر
- ▶ ارزیابی وضعیت مواجهه و درج در متن اظهار نظر

عناوین گروه ب

- ۱- کار در معادن اعم از تحت الارضی یا سطح الارضی که ایجاب می نماید کارگر در تونل ها و راهروهای سر پوشیده به استخراج بپردازد.
- ۱-۱ کار استخراج شامل جدا کردن یا منفجر ساختن مواد از سطح کار ، حمل مواد عملیات مربوط به انفجار ، اداره تاسیسات آب و برق در داخل معدن و به طور کلی هر گونه مباشرت و نظارتی که ایجاب نماید کارگر در تونل ها ، راهرو ها یا میله های معدن انجام وظیفه نماید می باشد.
- ۲- کار در حفر قنوات، چاه ها، فاضلاب ها، تونل های زیر زمینی و مخازن سر بسته.
- ۳- تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و کار مسمر در مجاورت کوره های ذوب به نحوی که کارگر در معرض مستقیم حرارت یا بخارات زیان آور متصاعد از کوره باشد.
- ۴- کارگری که مستقیماً و مسمر در امر تولید در کارگاهایدباغی ، سالامبور سازی و روده پاک کنی اشتغال دارد و کار مسمر در گندابروها - جمع آوری ، حمل و دفن و بازافت زباله به صورت غیر مکانیزه.
- ۵- کارگری که مستمرأً به امر جمع آوری انتقال و انبار کردن کود(نظافت مستمر طویله ، اصطبل ، سالن های پرورش طیور) در واحد های دامداری و طیور اشتغال دارد.
- ۶- کار مستمر و مداوم در فضای باز و در ارتفاع بیش از پنج متر از سطح مبنا بر رویدکها ، اتاقک های متحرک، دربست ها و اسکلت ها.

▶ کار با زندانیان

▶ کار با بیماران روانی

▶ خبرنگاری

▶ آتش نشان

▶ غسال

مشاغل مدیریتی ، سرپرستی ، پشتیبانی ، خدماتی ، اداری ، کارشناسی ، نظارتی و نظایر آنها که استمرار فعالیت فرد در خارج از محل فعالیت و شرح شغل مشمولین گروه (ب) مشاغل سخت و زیان آور می باشد ، از شمول گروه مذکور خارج است.

عناوین گروه ب

- ۷- کار مداوم بر روی خطوط و پستهای انتقال برق با فشار ۶۳ کیلو ولت و بالاتر.
- ۸- مشاغل شن پاشی ، پخت آسفالت دستی ، قیر پاشی و مالچ پاشی .
- ۹- کار در محل های با فشار محیط غیر معمول از قبیل غواصی.
- ۱۰- کار مستمر در محیط هایی با فشار صوتی بسیار بالا که امکان کنترل یا حذف آن در محیط یا حفاظت از دستگاه شنوایی با وسایل حفاظت فردی امکان پذیر نمی باشد.
- ۱۱ - کار در امور سمپاشی باغات و اشجار و مزارع و ضد عفونی اماکن و طویله ها و آشیانه های مرغداری در زمان سمپاشی.
- ۱۲- کارگری که مستقیماً در امر تولید و ترکیب سموم حشره کش ها در زمان انجام کار اشتغال دارد.
- ۱۳- کار با وسایل دارای ارتعاش که با وجود رعایت مقررات حفاظت فنی و ایمنی در حد غیر معمول باشد و برای سلامتی کارگر زیان آور باشد

سروز و سربلند
په

